

*Jam session a XXIV. Bohém Fesztivál zárókoncertjén
(képes beszámoló a fesztiválról a 2-6. oldalon)*

EXCLUSIVE BOHÉM JAZZ MAGAZIN

SINCE: 2011

AZ EGYETLEN MAGYAR KLASSZIKUS JAZZ SZAKLAP

V. ÉVF. 2. SZÁM – 2015. ÁPR.

Fesztivál után – és fesztiválok előtt

 Szinte hihetetlen, hogy már a huszonnegyedik (sőt, számmal még jobban mutat, tehát 24.) Bohém Fesztiválon vagyunk túl, s igazság szerint a nemzetközi seregszemléket megelőző hazai fesztiválok miatt ez már a harmincadik volt. Ilyenkor mindig van egy kis üresség az emberben, hiszen nem is olyan nagy túlzással egy éven át dolgozunk azért, aminek aztán ripsz-ropsz vége szakad három nap után.

Idén nincs idő kiüresedni: először is rengeteg egyéb teendőnk van a zenekarral, s nekem magamnak amúgy is, másrészt hosszú ideje tervezem, hogy nyáron (is?) legyen fesztivál Kecskeméten, s most volt annyira masszív a fesztivál pénzügyi mérlege, hogy talán belevághatunk egy szintén nemzetközi Oh Yeah Day fesztiválba. Kecskeméten a szabadstrand mellett (a Benkó Zoltán Szabadidő Központ területén), augusztus első két napján. Legalábbis a tervek szerint. Némileg öngyilkos dolog ilyen rövid idő alatt fesztivált szervezni, de valahol el kell indulni. Néhány héten belül eldől, hogy lesz-e valami és ha igen, mekkora volumenű. És ha lesz, csodálkoznék, ha nem hallana minden JazzMagazin olvasó rengetegszer az eseményről a megelőző két hónapban.

De ha nem lesz, fesztiválból akkor sincs

hiány. Ezt a cikket éppen a sepsiszentgyörgyi Szent György Napokon írom, s lesz a közeljövőben is fesztivál bőven: június 14-én az óbudai Korok Zeneje fesztiválon játszunk, egy hétre rá Edelényben Benkó-fesztivál lesz négy zenekarral, július 10-12. között a siófoki jazzfesztiválon kilenc együttes lép fel, július 31-én a Szoboszlói Dixieland Napokon játszunk, rögtön utána remélhetőleg Kecskemét... Közben júliusban az angol francia turnénk keretében egy angol és egy francia jazzfesztivál is terítékre kerül, az augusztusi dán-svéd turnénkon is lesz jazzfesztivális fellépés, végül augusztus 30-án a Művészetek Palotájában a New Orleans Swing Fesztiválon Catherine Russell-lel játszhatunk ismét. A fesztiválokat mindig szeretjük, mert sok zenésszel találkozni, együtt játszani, új inspirációt kapni-nyerni improvizatív műfajban tulajdonképpen létkérdés. Ez a nyár ilyen szempontból különösen gazdagnak tűnik, de a pontos menetrendről úgyis beszámolunk majd a júniusi számban.

Jelen lapszámban a szokásos rovatok mellett nagyobb helyet szentelünk az elmúlt Bohém Fesztiválnak, illetve egy eredetileg nem tervezett interjú is található a lapszám utolsó két oldalán, amihez egy örömteli esemény szolgáltat apropót: a Hot Jazz Band március 15-én Kossuth-díjas lett, amihez ezúton is szívből gratulálunk! Jó olvasást és tartalmas szórakozást kívánok, remélem, mindenki megtalálja a számára hasznos dolgokat a lapban.

Ittész Tamás

A TARTALOMBÓL

XXIV. Bohém Fesztivál képgaléria: beszámoló Tordai Róbert fotói segítségével
Fred Astaire – szteptáncos és filmsztár
Kottamelléklet: Caravan
Dzsessztétika: A zenei teljesítmény 2.
Pannon Jazzvilág: A Kardosch Sängér, avagy magyar jazztrubadúrok Németországban
Billie Holiday ismeretlen oldala: a dalszerző
Elfeledett nagyságok: Paul Collette, a multi-instrumentalista jazzfuvalás
Jazzkancellár kalandjai: MÜPA 10 – mi történt a Művészetek Palotája első tíz évében?
Mit számít a Kossuth-díj? – villáminterjú Béneyi Tamással

IMPRESSZUM:

Bohém JazzMagazin

Bohém VIP-tagok és előfizetők részére
a Kecskeméti Jazz Alapítvány
elektronikus és nyomdai tagi kiadványa
Előfizetés, lapszámokénti vásárlás
a Bohém Webáruházban:

<http://bohém.shoprenter.hu>

Lapszám ára (digitális): 490 Ft

Előfizetés (digitális): 2490 Ft

Előfizetés (nyomtatott): 4990 Ft

Előfizetés (nyomtatott ÉS digitális, ajándék CD-vel!): 4990 Ft

Felelős szerkesztő: Dr. Ittész Tamás

Cím: 6001 Kecskemét, Pf. 652.

Telefon: 0620/336-4620

E-mail: help@bohémragtime.com

www.bohemragtime.com/jazzmagazin

Beszámoló a XXIV. Bohém Fesztiválról

Tordai Róbert fotói
segítségével

 2015 márciusában a harmincadik fesztiválunkat rendeztük meg, a hat magyar seregszemle (1986-1991) után 1992 óta a huszonnegyedik nemzetközit. Már mintegy 10 éve minden évben azt halljuk a törzsközönségünkötől, hogy „ez volt az eddigi legjobb fesztivál”, idén talán az átlagosnál is többen mondták ezt. Hogy ez azért volt, mert szokásos helyünk, a kulturális központ felújítása miatt az ideiglenes helyszínen, a Sheraton Hotelben jobban össze voltunk zárva és könnyebben belénk botlottak (vagyis többek véleményét hallottuk), vagy azért, mert a szokásosnál is jobban egymásra találtak a zenészek, illetve a zenészek és a közönség, nem az én tisztem eldönteni. Kétségtelen, hogy szerénytelenség nélkül mondhatjuk, hogy kiválóra sikerült a fesztivál idén is, s erről a helyszín kisebb befogadóképessége miatt ismét vállalt élő internetes közvetítés segítségével bárki meggyőződhetett. Nézték is világszerte, Amerikától Izlandon keresztül Franciaországig kaptunk visszajelzéseket.

Arra idén is nagyon ügyeltem, hogy olyan fellépőket hívjunk, akik nem csak önmagukban nyújtanak világszínvonalú produkciót, hanem képesek egymáshoz is idomulni, hiszen az eddigi Bohém Fesztiválok sikerének is ez volt a titka. A fesztivál legspontánabb és egyben legjobb pillanatai ugyanis a kezdetekkor is a közös örömmzenélésekkor születtek. Ezt már régóta kihasználva mindig úgy áll össze a program, hogy ne csak a koncerteket követő éjjeli jam session-ökön, hanem a színpadon is lehetőségük nyíljon a zenészeknek az ilyesfajta „egymásratalálásra”. Erre idén a három napközbeni koncerten is mód nyílt, kár, hogy valamiért a közönség még nem fedezte fel magának a szombat délelőtt-délutáni koncertek varázsát, s csak a két esti és a vasárnap délelőtti koncertek mennek teljes teltházzal.

Azért a közönségre nem panaszkodhadtunk, idén hamar elkapkodták a bérleteket és a jegyeket is, s a lelkesedéssel sem volt gond. A külföldiek számaránya az eddigieknél is magasabb volt, a 400 fős

közönségben 60 angol, amerikai, német, svájci, izraeli, francia, dán és svéd jazzrajongó ülte végig a fesztivál öt koncertjét, s szinte mindannyian kijelentették, hogy a jövőben ismét jönnek, annyira jól érezték magukat. Nem csak a zene, hanem az egyéb csatolt turisztikai programok miatt is. Itt is meg kell köszönnöm a világ legjobb, legbájoabb és legtalpraesettebb idegenvezetőjének, Németh Boginak, hogy évről évre elkápráztatja a vendégeinket, s a logisztikaért is felelős férjének, Tóth Cirillnek nemkülönben, aki mintegy hatvan ember utaztatását, szállítását szervezte meg, hogy mindenki időben eljusson a helyszínre és hazafelé elérje a repülőt is.

A „háttér munkások” közül mindenki kitett magáért. Néhány apróbb szeplőt leszámítva a hotel személyzete is jelesre vizsgázott, a konferenciateremből jó hangzású koncerttermet varázsoló hangtechnikus, Lovász László és a hang- és fénytechnikát biztosító Gábor Audio csapata pedig abszolút makulátlanul tette a dolgát. Az egyszintű, nem emelkedő nézőtér hátrányait a terem felénél elhelyezett kivetítéssel próbáltuk eltüntetni (szerintem hátulról többet is lehetett látni-élvezni a fesztiválból, mint a terem első felében). A kivetítésért, az internetes közvetítésért felelős Marsa Norbert és csapata olyan minőségben dolgozott, amit (a hangtechnikához hasonlóan) a külföldi zenészek sem hagytak szó nélkül: el voltak ámulva. Azon végképp, hogy a péntek-szombati esti koncertekből szokás szerint a vasárnap délelőtti zárókoncertre már elkészült egy 90 perces válogatás DVD száz példányban. De ott volt Mazura János, aki végig keverte az egész fesztivált, hogy a kép mellé jó hang is legyen, s ott volt a két koncertzongorát biztosító Károlyi Zongoraszalon szakembere is, aki végighangolta a koncertek közti szüneteket. És ott volt húszegynéhány segítőnk, akik a jegyek kiosztásától kezdve a CD-k, DVD-k, pólók árusításáig minden egyéb járulékos dolgot bonyolítottak. A ruhatárosokkal, jegyszedőkkel, a hotel szolgálatban lévő személyzetével együtt összességében mintegy 50 fő dolgozott a háttérben folyamatosan azért, hogy minden gördülékenyen menjen, hogy a 19 fellépő zenész és a 400 fős közönség jól érezze magát. Külön öröm, hogy ez idén (is) ilyen flottul ment. Ezt a hosszú bekezdést csak azért engedtem meg magamnak egy szaklap hasábjain, hogy aki olvassa, tudjon róla, hogy mennyi munka van egy ilyen mértékű fesztivál lebonyolításával (és akkor még a közel egyéves előkészítést, a finanszírozás biztosítását stb. nem is említettük).

Apropó, finanszírozás: idén, számunkra is váratlanul, hosszú évek óta először látható, mintegy egymilliós nyereséggel zártuk a Bohém Fesztivált, amit a tervek szerint a vezércikkben már említett nyári fesztivál megrendezésére fordítottunk. Végre (az ország egyetlen kiváló minősítésű jazzfesztiváljaként) a Nemzeti Kulturális Alaptól is nagyobb összeget kaptunk, a város (illetve a Kecskeméti Tavasz Fesztivál), az Amerikai Nagykövetség, valamint a támogató cégek (közük is elsősorban az ATRA) pedig mind kitettek magukért. A külföldi belépődíjas fesztiválok bevételeinek átlagosan 70%-át biztosítja a jegyeladás, nálunk ez nem nagyon ment még 25% fölé, mert nincs fizetőképesség kereslet, így is sokan panaszkodnak, hogy drágák vagyunk. Én örülnék a legjobban, ha lehetséges lenne a nyugatihoz hasonló bevételi modellel dolgozni, mert akkor mérhetően a mi munkánkon múlna, hogy életképes legyen a fesztivál, s erről egyértelmű visszajelzést adna a látogatottság. Így viszont duplán hálásak vagyunk MINDEN támogatónak, hogy életben tartanak minket, s biztosítják a közönségünk számára az évente háromnapnyi felhőtlen jókedvet (ami remélhetőleg sokkal hosszabban kitart).

Ilyen hosszú bevezető után lássuk napról napra, mi is történt a XXIV. Nemzetközi Bohém Ragtime & Jazz Fesztiválon Kecskeméten 2015. március 27-29-én. Az emlékidézésben a fesztivál grafikai arculatát már tizenegyedik éve tervező Tordai Róbert fotói segítenek.

 PÉNTEK ESTE
Gálakoncert: Happy birthday!
A Bohém Ragtime Jazz Banddel a közönség által megszavazott műsort (vagyis a legjobb számainkat) játszottuk, utánunk a német Echoes of Swing kvartett elsősorban legújabb, Blue Pepper című albumáról válogatta össze a programját.

SZOMBAT DÉLELŐTT Zongorashow

Az amerikai Stephanie Trick, a német Bernd Lhotzky és az amerikai-német Chris Hopkins mindenféle formációban és szólóban is megdolgozta a zongorákat, s a koncert végére társult hozzájuk a repülőtérről éppen befutó olasz Paolo Alderighi is, hogy egy elképesztő nyolckezessel zárjanak.

SZOMBAT DÉLUTÁN

Kamarajazz: Duo Special

10 zenész ült a színpad mellett és várták a sorsolás eredményét, hogy ki kivel játszik majd egy-egy számot párban. Három körre volt idő és a végén egy közös tíztagú fináléra. Akármilyen hangszerösszeállítást adott a véletlen, mindegyik szám élvezetes és kreatív volt, igazán világszínvonalúra sikerült a koncert. A tíz zenész ráadásul olyan pozitívan állt egymáshoz, úgy drukoltak és örültek egymásnak, hogy az sok más zenei műfajban is példa lehetne. A finálé összhangja pedig egyenesen hihetetlen volt.

SZOMBAT ESTE Gálakonzert: All Stars

Az amerikai-olasz zongorista házaspár (Stephanie Trick és Paolo Alderighi) közös produkciója után a közönség állva örjögött, az őket követő nemzetközi all stars formáció (a mi Bohémus Korb Attilánk által összeválogatott csapat) hosszú nyúlt koncertje pedig az amerikai aranykor legjobb zenekarainak minőségét hozta, élőben. Mondjuk, mint Eddie Condon és csapatai. Ha nem újságba írnék, azt írnám, magunk alá pisiltünk a gyönyörtől... És persze a zenészek is nagyon élvezték a játékot, ez sütött a színpadról.

VASÁRNAP DÉLELŐTT Zárókoncert, jam session

Az összes résztvevő a színpadon volt. Először csapatonként, majd kicsit vegyülve. A szünet után pedig néhány helyben kitalált és összerakott jam session bandát alakítottunk, végül két szám erejéig jöhetett a grand finálé. Ahogy az a Bohém Fesztiválok zárókoncertjein már évek óta megszokott, a közönség tombolt, a zenészek örültek és tulajdonképpen senki nem akarta, hogy vége szakadjon. De vége szakadt, jövőre veletek (közönség) és másokkal (közönség és zenészek) nem egészen ugyanitt!

Ittész Tamás

NEM CSAK ZENE, TÁNC IS! - a cake walktól a swingig • Vajda Gyöngyvér, Janicsek Gábor

Gyöngyvér és Gábor együtt nyertek párban swingtánc-világbajnoki címet. A 25 éves Bohém-gálán is színpadon voltak. Mindketten foglalkoznak tánc történettel is, tanítanak a Táncművészeti Főiskolán.

Fred Astaire

goráztak. A fellépések alkalmával olyan sikert arattak, hogy szerződtek a testvérpárt egy vaudeville turnéra heti 150 dollárért. A kicsi Fred a sok fellépés hatására már hét évesen saját koreográfiákat kezdett készíteni. Szülei a siker hatására a korszak egyik legnevesebb tánciskolájába írátták a gyermekeket és nem sajnálták a pénzt, hogy a legjobb mesterektől tanuljanak, akiktől aztán kemény összegekért koreográfiákat is rendeltek a számukra.

Omahában született 1899-ben, édesanyja német, édesapja osztrák származású volt. Szülei hatására nővérével együtt kezdett el táncot tanulni a Claude Alviénne tánciskolában. Hamarosan egy vaudeville show-ban találták magukat, ahová egy 12 perces számmal szerződtek őket. A számban – amivel felléptek – énekeltek, szteppeltek és zon-

Az itt hiányosan közölt cikkeket teljes terjedelmükben elolvashatja, ha megvásárolja a Bohém JazzMagazin aktuális számát letölthető formátumban, 490 Ft-ért a **Bohém Webáruházban!**

A Bohém JazzMagazin előfizethető egy évre (6 szám) a **Bohém-honlapon évi 2.490 Ft-ért (digitális), vagy 4.990 Ft-ért (nyomdai és digitális, ajándék CD-vel)!**

HÁZIMUZIKA MINDENKINEK • Fodor László

Laci a Hot Jazz Band klarinétosa, a Bohémekkel 1990 és 2000 között tíz évig muzsikált, Gödöllőn fiatalokból álló dixielandsapata is van. Az utóbbi adta az ötletet, hogy amatőr zenekaroknak is használható kottamellékletet (három fúvós, basszus akkordokkal) produkáljon minden számba – ha a VIP-tag nem zenél, a rokonok, ismerősök között biztos akad egy-két hangszeres.

Caravan

Sok szeretettel köszöntelek kedves dixie-t kedvelő olvasó! Ebben a számban egy kicsit modernebb dixie feldolgozás első periódusát találod, azonban a szám nagyon népszerű úgy a műfajt játszó, mint a hallgatók körében.

Duke Ellington harsonásának, Juan Tizolnak Caravan című darabja, mint ahogyan az az Ellington zenekarra jellemző, a maga korában hangzásával újszerű irányzatot képviselt. Így erre törekedtem én is, amikor a kislemez, vagy nevezzük így, dixie verzióját meghangszereltem. A keleties, vagy talán kicsit latinos hangzású fő motívumot így ebben a feldolgozásban is egy swinges közép-rész követ. Az előa-

dásmódnál különösen a ritmusszekció játékakor nagyon fontos ezt a különbséget érzékeltetni. Ha van a zenekarnak egy jó dobosa és ügyes zongoristája, hajrá, már is lehet játszani a darabot. Jó kísérletezést kívánok!

A teljes szám (szólamokkal) letölthető a Bohém Webáruházban:
webshop.bohemragtime.com

Caravan

Fast (♩ = c. 190)
Theme trombone
Only second time

Juan Tizol
arr.: lafo

Clarinet in B♭

Trumpet in B♭

Trombone

Bass

8

B♭ Cl.

B♭ Tpt.

Tbn.

8

8

D9 C9 D9 C9 C° B° B° A° A° G° E° Fm D♭/F

2

15

1. 2. Caravan

B♭ Cl.

B♭ Tpt.

Tbn.

B

15 D⁹/F B♭9 E♭9 D♭9 2F m F9 F9 F9 F9

22

B♭ Cl.

B♭ Tpt.

Tbn.

B

22 B♭13 B♭13 B♭13 B♭13 E♭9 E♭9 E♭9 D9 E♭9

29

B♭ Cl.

B♭ Tpt.

Tbn.

B

29 D9 E♭9 D9 A♭6 A♭6 C9 D♭9 C9 D♭9 E♭9 D♭9 C9 D♭9

36

B♭ Cl.

B♭ Tpt.

Tbn.

B

36 C9 D♭9 C9 D♭9 C9 D♭9 C9

43

B♭ Cl.

B♭ Tpt.

Tbn.

B

43 D♭9 C9 C° B° B♭° A° A♭° G° E° Fm D♭/F D°/F F m

DZSESSZTÉTIKA • Matisz László

Matisz László jazzújságíró (sőt, visszavonult jazz-zenész is: szaxofonos-fuvolista), a Gramofon jazzrovatánál dolgozott, a Sziget jazzprogramjait szervezte, közreműködött rengeteg jazznagyság magyarországi turnéjának lebonyolításában, évekig a Bohém Fesztiválnak is sajtósa volt. Esztétikai tárgyú, esztétikai megközelítésű cikkeiben nagyon fontos dolgokat mond ki. Figyelni kell rá!

A zenei teljesítmény 2.

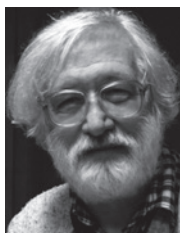

Ma már senki sem csodálkozik azon, hogy a pozitívista tudományszemlélet nem tud mit kezdeni a zenevel, a zene lényegével; és még sok más dologgal sem, ami nem mérhető meg, nem írható le – azzal a bizonyos nyelvezettel –, nem vehető össze korábban elfogadott kutatási eredményekkel, és még statisztikai adatokkal sem támasztható alá. Az úgynevezett zenetudomány, de még a zeneesztétika sem képes egy zene mű személyiség-lélektani, szociológiai, esztétikai, de főleg szellemi összefüggései között korrelációt találni – pedig ez utóbbi, azaz a megfogható és a megfoghatatlan közötti összecsengés felismerése a tudomány rangjához illő feladat lehetne. A tudományt addig érdekli valami, amíg az koncepciózusan kutatható, tanítható, és bárki által – némi szorgalom árán – megtanulható; azaz hasznosítható. A zenét illetően tehát fizika, hangtan, majd zenetörténet, zeneelmélet, azon belül pedig némi forma- és összhangzattan, legfeljebb az interpretációra vonatkozó

sztereotípiák jöhetnek számításba. Az aktuális zenéhez egyetlen szava sincs a tudománynak – legfeljebb néha egy-egy korlátozott reflexiója.

Az itt hiányosan közölt cikkeket teljes terjedelmükben elolvashatja, ha megvásárolja a Bohém JazzMagazin aktuális számát letölthető formátumban, 490 Ft-ért a [Bohém Webáruházban](#)!

A Bohém JazzMagazin előfizethető egy évre (6 szám) a [Bohém-honlapon](#) évi 2.490 Ft-ért (digitális), vagy 4.990 Ft-ért (nyomdai és digitális, ajándék CD-vel)!

PANNON JAZZVILÁG • Simon Géza Gábor

SGG elsősorban diszkográfus, 1964 óta kutatja a magyar jazz történetét, a Magyar Zenetudományi és Zenekritikai Társaság alapító tagja, a www.jazzkutatas.eu című lap főszerkesztője, jónéhány Bohém-album kiadója. Legkedvesebb témájából, a magyar klasszikus jazz (nagyközönség számára szinte teljesen ismeretlen) történetéből szemezget cikkeiben, a magyar ragtime-től a magyar swingig. Csemege!

A Kardosch Sängér

Kardos István 1891. június 6-án született Debrecenben. A budapesti Zeneakadémián Herzfeld Viktor tanítványaként zeneszerzői diplomáját 1913-ban szerezte meg. Ezen tanulmányaival párhuzamosan jogi tanulmányokat is végzett és lediplomázott jogból is. Diplomái megszerzése után mintegy féltucatnyi európai államban dolgozott zongorakísérőként és karmesterként.

Az itt hiányosan közölt cikkeket teljes terjedelmükben elolvashatja, ha megvásárolja a Bohém JazzMagazin aktuális számát letölthető formátumban, 490 Ft-ért a [Bohém Webáruházban!**](#)**

A Bohém JazzMagazin előfizethető egy évre (6 szám) a [Bohém-honlapon**](#) évi 2.490 Ft-ért (digitális), vagy 4.990 Ft-ért (nyomdai és digitális, ajándék CD-vel)!**

TRADÍCIÓ ÉS KREATIVITÁS • Zipernovszky Kornél

Kornél jazzújságíró (a transzformátor feltalálójának, Zipernowsky Károlynak a leszármazottja), alapítója és sokáig rovatvezetője volt a Gramofon, majd a Fidelio jazzrovatának, utóbbinál most is hetente publikál. Nyakig benne volt jópár jazz világsztár magyarországi turnéjának lebonyolításában és a Bohém Fesztivál sajtós tevékenységeiből is bőven kivette a részét. Meggyőződése szerint T. S. Eliot esszéje Hagyomány és egyéni tehetség kölcsönhatásáról a jazzre is érvényes.

Billie Holiday mint dalszerző

Április 7-én volt Billie Holiday születésének centenáriuma. Az évfordulóról az egész világsajtó megemlékezett, magyar médiumokban is felbukkant itt-ott. A felmérhetetlenül nagyhatású életmű egyetlen szeletére koncentrálok most.

Billie Holiday (1915-1959) mindig mélyen átélt énekét első pillanattól kezdve utánozták, örökre rajta hagyta keze nyomát olyan dalokon mint az Easy Living, a Fine and Mellow, a Lover Man és a Good Morning Heartache. Saját dalai-
ban nem csak különleges hangja, hanem egész emberi és zenészi karaktere, sőt, sorsának egyes elemei is feltáru-
lnak. Pályájának elején már elég híres volt ahhoz, hogy Count Basie zenekarával turnéz-
zon hónapokig, de azért ebből anyagilag megerősödni nem tudtak. Önéletrajzá-
nak (Lady Sings the Blues, 1956, társszerző: William Dufty) tanúsága szerint csodá-
lattal figyelte, hogy hogyan alakul ki a kívülről játszott, sőt, soha le sem írt ze-
nekari hangszerelés a próba, a zenekari alkotás folyamata során.

Az itt hiányosan közölt cikkeket teljes terjedelmükben elolvashatja, ha megvásárolja a Bohém JazzMagazin aktuális számát letölthető formátumban, 490 Ft-ért a [Bohém Webáruházban!**](#)**

A Bohém JazzMagazin előfizethető egy évre (6 szám) a [Bohém-honlapon**](#) évi 2.490 Ft-ért (digitális), vagy 4.990 Ft-ért (nyomdai és digitális, ajándék CD-vel)!**

ELFELEDETT NAGYSÁGOK • Joe Fritz

A mindig kifogástalan eleganciájú Fritz Józsi 1997-ben Bohém-tag is volt. Rendkívül népszerű, minden szempontból egyéni stílusú klarinétos, jelenleg saját zenekarával (Joe Fritz Band) és különböző formációkkal hallható, főként Budapesten. Rengeteget tud a jazzről zenész és történész szemmel egyaránt, rovatában általában egy-egy kevésbé ismert kiváló zenésszel foglalkozik.

Buddy Collette, a fafúvós multitalentum

Sorozatunk ezen részében egy méltánytalanul elfeledett legendával foglalkozunk, a jazz történelmének egy olyan arcával, aki a maga területén kulcsfigurája volt a jazz fejlődésének, de sajnos idővel teljesen elkerülte a jazz látóterét, bár hű maradt önmagához élete végéig. Nemrég bekövetkezett haláláig aktívan zenélt, de igazi sikereket az '50-es évek óta nem könyvelhetett el.

Az itt hiányosan közölt cikkeket teljes terjedelmükben elolvashatja, ha megvásárolja a Bohém JazzMagazin aktuális számát letölthető formátumban, 490 Ft-ért a [Bohém Webáruházban](#)!

A Bohém JazzMagazin előfizethető egy évre (6 szám) a [Bohém-honlapon](#) évi 2.490 Ft-ért (digitális), vagy 4.990 Ft-ért (nyomdai és digitális, ajándék CD-vel)!

JAZZKANCELLÁR KALANDJAI • Szalóky Béla

Béla a legsokoldalúbb magyar jazzmuzsikuskok egyike. Harsonás, a Benkó Dixieland Band kornettese, a Police Big Band vezető karmestere („civilben” ezért rendőr őrnagy). Megjárta nagy fesztiválok, híres jazzklubok sorát, mindenütt ott volt, ahol egy világsztár felbukkant, rendszeresen játszik jazznagyságokkal. Elsősorban a velük közös élményeit, sztorijait osztja meg cikkeiben.

MÜPA 10

A mai magyar zenei életben járatos olvasók számára ugyan egyértelmű a cím, mégis leírom részletesen, mert igen fontos: a budapesti Művészetek Palotája tízéves lett. A cím az örömteli születésnap mellett egy ünnepi eseménysorozatot is jelöl, amely során az intézmény egy teljes hétvégét szentelt arra, hogy röviden minden olyan zenei és tánc műfaj megmutatkozzon, amelyek a Műpát – annak nyitottsága és odaadó hozzáállása okán – otthonuknak tekinthetik. A swing jazz is szerepet kapott, de ne szaladjunk ennyire előre, nézzük meg, mit adott a mi műfajunknak a Művészetek Palotája, mit köszönhetnek a magyar swing muzsikuskok a kultúra dunaparti fellegvárának, hogyan lett az elmúlt tíz évben kalandozásaim helyszíne.

2005-ben egykori iskolatársam megkeresett a Műpából, hogy meghívja az akkoriban még működő Szalóky Classic Jazz Bandet a kapuit éppen megnyitó intézmény első, háromnapos jazzfesztiváljára. A rendezvény neve ekkor „New Orleans – Visegrád Közép-európai Swingfesztivál” volt, ma már a New Orleans – Swing Jazz Fesztivál nevet viseli. Az időpontja a kezdetek óta nem változott, minden évben augusztus utolsó hétvégéjén vesszük birtokba három napra a Műpa kisebbik termét, a Fesztiválszínházat.

Az itt hiányosan közölt cikkeket teljes terjedelmükben elolvashatja, ha megvásárolja a Bohém JazzMagazin aktuális számát letölthető formátumban, 490 Ft-ért a [Bohém Webáruházban](#)!

A Bohém JazzMagazin előfizethető egy évre (6 szám) a [Bohém-honlapon](#) évi 2.490 Ft-ért (digitális), vagy 4.990 Ft-ért (nyomdai és digitális, ajándék CD-vel)!

Mit számít a Kossuth-díj? villáminterjú Bényei Tamással, a Hot Jazz Band vezetőjével

A Hot Jazz Band 2015. március 15-én Kossuth-díjat kapott. Ez szolgáltatta az apropót, hogy a Bohémekhez hasonlóan szintén idén 30 éves Hot Jazz Band trombitás-bendzsós zenekarvezetőjével, Bényei Tamással villáminterjút készítsék. Annyiban „villám” az interjú, hogy a lapzártakor (sőt, igazság szerint utána) a sepsiszeszentgyörgyi koncertünk előtt emailben feltett kérdésekre a koncert utánra már meg is érkeztek a válaszok.

Meglepett a Kossuth-díj, vagy voltak előzetes jelek, ami miatt számítottnál rá?

Mindenki számára nagy meglepetés a Hot Jazz Band Kossuth-díja, ahogy nekem is. Olyannyira nem gondoltam, hogy azon a hétvégén Dániában, Koppenhágában vállaltam fellépést, ennek lemondása miatt volt is némi kellemetlenségem. A legnagyobb meglepetés az egészben, hogy jazz-zenekar, s ezen belül tradicionális jazz-zenekar első ízben részesült ebben a kitüntetésben.

Mit jelent egy ilyen kitüntetés Nektek és mit a közönségnek, szervezőknek? Máshogy fogadnak azóta, vagy erre is érvényes, hogy minden csoda három napig tart?

Azoknak, akik a művészetüknek áldozzák az életüket, egyszóval komolyan veszik azt, amit csinálnak, természetesen egy ilyen kitüntetés nagyon nagy dolog. Sok vélemény van, ami szerint ez az egész nem verseny és nem a díjakért csináljuk. Ez csak formállogika és álszentség. Igen is van verseny, amíg élőlények lesznek a Földön, így lesz. A díjak pedig fontosak, hisz' a külvilág visszajelzései. Mindenki számára erős jelzés. Hogy a valós életben, a mindennapokban ez mennyire számít, azt a jövő dönti el. Máshogyan fogadnak, az egyértelmű, például akik ismernek és elismernek, azok együtt örülnek velünk, büszkék ránk, a barátságunkra. Ez az elismerés egy társadalmi rang is, ami felelősséggel jár, és ez nem három napig tart.

A magyar tradicionális jazz egészének is mindenképpen fontos elismerés a díjak, de a Kossuth-díjat persze Ti kaptátok. Mi az szerinted, amivel leginkább rászolgáltatok, amivel kiemelkedtek a mezőnyből?

A méltatás szövege a következő: „A Hot Jazz Band páratlanul sikeres, külföldön is nagyra értékelt, a tradicionális dzseszsz autentikus megszólaltatására épülő előadóművészi tevékenysége, valamint a magyar könnyűzenei örökség ápolását szolgáló, értékörző művészi munkája elismeréseként részesült az elismerésben.” Azt már én mondom, hogy a hazai jazzélet összes és mindenkori szereplőjét beleszámítva egyedülként nyertünk külföldön négy nemzetközi versenyt. Rangos jazzfesztiválok sorában első magyar előadóként mi léphettünk fel, ezen kívül az 1920 és '50 közötti magyar, jazz-es ihletettségu zenei termésének repertoárra tűzése is számít, sőt ez számít igazán, úgy vélem. Ebből négy CD-t készítettünk, s inkább a napjaink nyelvére lefordítva kb. négy koncertnyi anyagunk van, az ötödik most készül. A hazai jazz mostoha sorsát a művelői, rajongói is ismerik jól, ez egy kicsi közösség és nem heterogén, azonban vannak alapvetések, amikben összetartozunk, ezért számomra ez egy közösségnek szóló díj is, nem beszélve a csodálatos zenészerzőkről.

Harminc év nagy idő (ezt én is pontosan tudom). Mi kell ahhoz,

hogy egyben maradjon egy zenekar, hogy meg tudjatok újulni, hogy megtartsátok és bővítsétek a közönségeket, és hogy túléljétek a „kötelező” belső feszültségeket. Nem beszélve az esetleges „személyi elfáradásról”. Zenekarvezetőként mit teszel, hogy a pozitív dolgokat segítsd, a negatívakat pedig megelőzd, vagy csökkentsd?

A zene végtelen szeretete a legfontosabb, de ez kissé közhelyes és kevés a megmaradáshoz. A hit, kitartás, céltudat, alázat és szorgalom mellé jó emberek is kellenek, akik ugyanezekkel a tulajdonságokkal fel vannak ruházva. Bera Zsolt, Fodor László (ex-Bohém), Szabó Lóránt, Juhász Zoltán és Galbács István ilyen emberek. Szerencse is kell, de ha belevágunk, a szerencse sem várat magára. A frissesség az újabb és újabb lemezekben, koncerteken biztosított. Kihagytam egy nagyon fontos elemet, a kreativitást, ez az, ami nem tanulható, de ha nincs, hamar zátonyra fut egy karrier. Én magam örökös elégedetlen vagyok, és egy ötletekkel teli ember, akinek nincs elég ideje itt a Földön minden álmát valóra váltani. Ez a bizonyos kiapadhatatlan forrás optimistává tesz és motivál folytonosan és ezzel próbálok a többiekre is hatni. A siker is nagyon fontos katalizátor. Az, aki netán nem érti, érzi az elgondolásaimat a bandában, a sikerből mindenképp rájön, hogy jó az irány. Persze vannak hullámvölgyek, de ez így van rendjén. Amint ezt felismerte az ember, nem lehet gond. S

talán még egy fontos elem, engem mindig a jószándék vezérelt és azt akartam, hogy minden kollégám ugyanúgy részesüljön a munkám gyümölcséből, mint én. Úgy látom, ez elég erős kovász.

 30 éves jubileumi évben, pláne Kossuth-díj után vannak nyilván terveitek. Idén és a közeljövőben mi(k)re készültök?

A nyár szép koncerteket tartogat, június 14-én Pozsonyban a Magyar Napokon játszunk, július 10-11-12-én az általunk szervezett Siófoki New Orleans Jazz Fesztivál következik, ami a jubileumok jegyében zajlik, ott lesz az 50 éves Molnár Dixie, a 30 éves Bohémek és Hot Jazz, augusztus 5-én tizedik alkalommal adunk koncertet a budapesti Állatkertben, hogy csak néhányat említsek. Október 16-án az Erkel Színházban adunk ünnepi koncertet, melyen fellép Szekeres Adrién, az általunk létrehozott egyetlen magyar bendzsózenekar, a Hungarian Banjo Kings, a szintén általunk alapított Bényei Tamás és a Gramophonia Hot Jazz Orchestra és Erdélyből érkezik hozzánk a Csiki és Georghius Kamarazenekar, hogy teljessé tegyék a hangzást. Tizennegyedik lemezünkkel pedig június táján készülhetünk el, ezen gyermekdalok fognak szerepelni. Régóta mondják rajongóink, hogy a kicsik imádják a Hot Jazz Band zenéjét. Reméljük, ezzel a lemezzel sok jazzrajongó nevelkedik fel.

 Van időd olvasni? Ha igen, mit olvastál utoljára és mi lesz a következő?

Nincs semmire sem időm. Egy szenvedélyemnek hódolok, ha tehetem, ez a horgászat. Ezt csak jó időben lehet, főleg nyáron, amikor a legtöbb a munkánk is... Legutoljára Django Reinhardt életrajzi regényét olvastam, nagyon tetszett. Előtte nem sokkal Jávor Pál és Kabos Gyula életét olvastam el, ja, és Orlay Chappy, a *Dobbal a világ körül* című könyvét. A következő könyv a *Távol Afrikától* lesz, pont tegnap döntöttem el, hogy megszerzem és elolvasom. Csak évek kérdése...

 Meg fogsz tanulni plectrum bendzsózni, vagy ez már kimarad az életedből?

Már játszom a plectrum banjo-n, fellépésem is volt néhány. Tavaly a Siófoki Szezonnyitón egy lovaskocsin pengettem Papa Fleigh, Mátrai Zoli és Bényei Tibor társaságában. Sajnos kevés az időm, most épp stagnál a tudásom, ami a legalapvetőbb dalokra („Arab sejk” – vagyis *The Sheik of Araby* –, *Bill Bailey* stb.-re) korlátozódik. „Új” hangszerként mostanában többet gyötröm a gitárt, mert azt éjszaka is lehet, nem zavarom vele a szomszédokat. Nagyon szeretem. Az 1930-as, '40-es évek stílusában senki sem szólózik, senki sem kísér ma Magyarországon, de külföldön sem gyakran hallani, kivéve a Djan-

go Reinhardt plágiumokat, amit szintén imádok, de ez kicsit más, nagy élvezettel próbálgatom.

 Tanításon nem gondolkodtál? Lassan el kellene kezdeni átadni azt a sok mindent, ami a fejedben, kezdedben van.

Van némi zenei előképzettségem, de mindez a tanári pozícióhoz kevés. Magánórákat tudnék adni, de időm nem sok lenne rá. Egy-egy workshop-on nagyon szívesen mutatnám meg, mi alapján indultam el annak idején, sőt, mivel akkordhangszeren is játszom, el tudnám magyarázni, hogyan épül fel a dallamvilága ennek a stílusnak összhangzattani szempontból is. Sajnos, mivel a tömegek ingerküszöbét csak a jól ismert TV-injektált divatok lépik át, nagy érdeklődés nincs az iránt, amit e stílus művelői alkotnak. Nem tolonganak az ajtóm előtt a tudáséhes picik. Másrészt azt látom, hogy ha van jazzoktatásra kezdeményezés, azt mind csupán a modern stílusok képviselői művelik, pedig azt megérteni, és játszani, csak a *Ja-Da* és a *When The Saints* után lehet. Egy szó, mint száz, nem értik, nem fogják fel, ezért engem sem hívnak meg, hogy tanítsam a fiatalokat. De mondom én erre valamit: az igazi ambiciózus tehetségeknek elég az, ha meghallanak egy jó, nekik tetsző felvételt, ez úgy tudom, mindnyájunk esetében így kezdődött.

Ittész Tamás

